

Aanvullende tekst over het oeuvre van (so) sabine oosterlynck 'copy_endless_paste' – door jonas lescrauwaet

copy_endless_paste.

Een veelheid aan witte etiketten klimt langs blauw-betegelde muren op de vijfde verdieping van een voormalige bibliotheek. De etiketten vormen samen amorfe vlakken, onbepaalde composities. De lijnen waaieren uit, vinden elkaar of tasten in het ijle. Ze tonen tekeningen die op zoek lijken naar iemand die er figuren in herkent, zonder die herkenbaarheid zelf na te streven. Net als wolken. De etiketten worden een voor een, manueel, op de muren gemonteerd. De handeling transformeert de tijd.

copy_endless_paste.

Elders zijn de etiketten voorzien van een datum. Ze hangen op de bladeren van bomen – of aan de takken van diezelfde bomen die in de herfst hun bladeren zijn verloren. Ze leiden de blik naar steeds weer hetzelfde moment op een andere plaats.

copy_endless_paste.

Weer elders zijn de etiketten aaneengeregen tot lange snoeren. Ze drijven op het oppervlak van begrensd water. Hun lijnenspel beïnvloed door de bewegingen van hun drager.

copy_endless_paste.

Kleine infiltranten, tags: etiketten – opnieuw van een datum voorzien – worden onopvallend gekleefd onder werken in musea, in een galerie, in de marges van de zichtbaarheid. De actie van het monteren gebeurt onopgemerkt, heimelijk.

copy_endless_paste.

Etiketten die een gezicht verbergen, soms een heel lichaam; de etiketteermachine geeft het ritme aan. Etiketten die gedeeltelijk ontbreken in de grote, witte vellen waaruit ze zijn gestanst. Dan weer etiketten in vreemde, onverwachte materialen, persoonlijk, dierbaar.

copy_endless_paste.

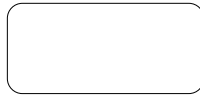
copy_endless_paste is de gedachte die de huidige artistieke praktijk van sabine oosterlynck bepaalt en richting geeft. Het is een *state of mind*, een conceptuele ruimte die ze ontplooit en waarbinnen ze zich als kunstenaar beweegt. Het is de plek waar ze zoekt, verbindt en vindt; waar ze probeert, durft en toont. sabine oosterlynck hanteert de gedachte als een basisconcept – een leidmotief – dat zich vertakt en dat, steeds opnieuw, vanuit een ander perspectief en in een andere gedaante, kan worden herhaald.

Met copy_endless_paste bevraagt sabine oosterlynck de gesteldheid van ons (samen)leven en de manier waarop we omgaan met wat ons omringt. Ze stelt er vragen over originaliteit en reproductie, diversiteit en eenvormigheid, zelfbeschikking en determinatie, oordelen en veroordelen. Tegelijk verkent ze met ieder werk – elke materialisatie van de gedachte – een persoonlijke beeldtaal die ze zich alsmaar nadrukkelijker eigen maakt.

In de verscheidenheid aan werken – copy_endless_paste – duikt telkens opnieuw het etiket op. Net zoals het zich steeds weer aanbiedt in onze omgeving. Het etiket is een beeld voor onze tijd, een representant van onze tijdsgeest. Het is verworden tot een archetypisch symbool voor hoe we ons verhouden tot de dingen en is exemplarisch voor hoe we omgaan met mensen. In zijn oorspronkelijke context bakent het etiket af: het bepaalt een hoedanigheid of het geeft een vervaldatum aan; het reduceert een object tot een financiële waarde, tot de prijs die het kreeg toebedeeld. Het etiket hecht zich aan ons consumptiegedrag en wijst ons op onze voortdurende dwang tot labelen.

Door het etiket uit zijn oorspronkelijke context te halen, bevrijdt sabine oosterlynck het uit het functionele kader waarbinnen het zich ophoudt. Ze doorbreekt de beperkende contouren en staat het etiket toe om zichzelf in autonomie te hervinden. Ze biedt het zo de mogelijkheid de problematische aard waartoe het is veroordeeld achtereenvolgens te tonen, te problematiseren en achter te laten. Het etiket wordt een kritiek: een activist.

Van zodra het etiket zichzelf ontmaskert kan het op zoek gaan naar een nieuwe betekenis, een hernieuwde hoedanigheid, met aandacht voor zijn vormen. Tegelijk herinterpreteert sabine oosterlynck de handeling van het etiketteren. Ze verlaat de pragmatiek van het gebaar, heropent de traditionele ruimte waarbinnen die bestaat. Ze introduceert het etiketteren als een performatieve geste: betekenisvol en kritisch, poëtisch en esthetisch.

copy_endless_paste kent verschillende verschijningsvormen: afzonderlijke werken die teruggaan op dezelfde basisgedachte. Deze verschijningsvormen zijn geen afgebakende hoofdstukken. Het zijn open, dynamische onderzoeksvelden die af en toe worden verlaten om op een ander moment opnieuw en verder te worden geëxploreerd. Een onderlinge interactie tussen de verschillende ideeën wordt steeds en bewust opgezocht. Wanneer de ideeën als aparte werken verschijnen, gebeurt dat enkel om de mogelijkheden van het onderzoek zichtbaar te maken en verder te ontploien.

vervaldatum

Voor deze reeks werken monteert sabine oosterlynck etiketten in een natuurlijke omgeving: op de bladeren van bomen of op de takken van diezelfde bomen die in de herfst hun bladeren zijn verloren. Op de etiketten is steeds weer dezelfde datum geprint: een gedeeld moment, gedragen door verschillende entiteiten, verschillende individuen. sabine oosterlynck manipuleert met *vervaldatum* het uitzicht en transformeert wat vertrouwd is. Maar ze wijst ons als dusdanig des te meer op wat ons zo vanzelfsprekend omringt.

Eenzijds bevraagt sabine oosterlynck met deze interventies onze omgang met de natuur. Hoe we haar, door ons gedrag en onze gewoontes, steeds verder sturen naar haar eindigheid. Ze wijst ons op de noodzaak van zorg, op de urgentie van aan ander beleid. We zijn op een moment beland waarop het anders moet. Het is tijd voor een nieuw begin.

Anderzijds verwijzen de etiketten naar de manier waarop we – gestuurd door ons consumptiepatroon en de aangepaste noodzaak steeds meer en sneller te verbruiken – de dingen afbakenen in de tijd, hun houdbaarheid vooraf bepalen. De werken problematiseren onze verhouding tot de cyclus van de dingen en hoe we die manipuleren in het voordeel van een maatschappelijk systeem dat nochtans niet altijd het beste met ons voorheeft.

De etiketten worden live gemonteerd door een vrouw, gekleed in een formele, lichtgroene trenchcoat. Zo wordt ook hier de handeling van het etiketteren een onderdeel van de betekenis van het beeld. Het manuele en tijdrovende karakter van de actie problematiseert de pragmatiek van onze tijdsindeling, bevraagt de rigiditeit van het schema waarmee we onze dagen inrichten, aangestuurd door de zogenaamde efficiëntie en utiliteit.

my very small exhibitions in very important places

In artistieke contexten – musea, galerieën, manifestaties – worden gedateerde etiketten gemonteerd in de marges van de zichtbaarheid: onderaan een ingelijst werk, in de schaduw van een sculptuur, naast een zaalnummer, boven een plint, De etiketten worden er ingezet als *tags*: referenties aan een aanwezigheid op een specifiek moment. Maar belangrijker dan de *tag* die achterblijft, is het moment waarop deze wordt aangebracht: kleine, subtiele acties die sabine oosterlynck benoemt als *unnoticed performances*. Het zijn minimale interventies, onschuldige infiltraties – poëtisch subversief. Ze starten een gesprek op tussen kunstenaars die, elk op hun manier, omgaan met de mogelijkheden die ze krijgen toebedeeld, de kansen die hen worden geboden.

In hun onschuld zijn ze dus tegelijk een kritiek en uiten ze een bezorgdheid. Ze wijzen ons op de voortdurende 'strijd' van kunstenaars en deelnemers aan het artistieke veld voor zichtbaarheid en erkenning, de continue zoektocht naar een publiek. Zo worden de etiketten en de momenten waarop ze worden aangebracht een verwijzing naar de ambivalentie van het instituut: hoe het de waarde

bepaalt van een aanwezigheid, een gedachte, een handeling, een werk of een oeuvre; en hoe het in staat is om al de andere te verdringen naar een niet-bestaan, een terloopsheid, een passage. Het instituut heiligt de (grote) namen maar beperkt de kunstenaars die het niet toont.

collage gratuit

collage gratuit kent twee stadia die elkaar afwisselen. Het ene moment is het een tekening die, autonoom, langs de muren klimt: een veranderlijk geheel van repetitieve elementen die zoeken naar vorm en betekenis. Het andere moment is het een live actie, een performance: een voor een worden etiketten door een vrouw in trenchcoat op de muren gekleefd, de handeling is manueel, uitgerekte in de tijd. De etiketten zijn blanco, onbeschreven en onbepaald, nog vrij van een invulling. Ze doorbreken het raster van de tegels en hun voegen, onderbreken de vaste structuur. Met iedere actie wordt de muur steeds verder een wit vlak, een nieuw begin.

Het blanco etiket wordt hier ingezet als een kritische verwijzing naar onze gewoonte om mensen te voorzien van een label en om hen te categoriseren volgens dwingende criteria, vaak geleid door wat als standaard of gewenst wordt beschouwd. Ieder etiket, elk label, staat voor een individu, een singuliere identiteit. De gelijkenissen van hun vorm – de repetities van hun gedaante – verwijzen naar de gedeelde hoedanigheid: de mens. Verder zijn ze nog open, onbenoemd. Op die manier is *collage gratuit* een compositie van wordende, nog onbepaalde identiteiten en een ode aan de diversiteit.

collage gratuit kwam in het kader van NEST (2017) opnieuw tot stand op uitnodiging van de VVA, de Vlaamse vereniging voor autisme. In dit kader krijgt het werk – en de gedachte waaruit het is ontstaan – een zeer concrete dimensie. Het toont hoe ook de mensen die zich minder evident tot het verwachtingspatroon van de samenleving verhouden, een eigen identiteit hebben, los van het label dat hen door diezelfde samenleving is toebedeeld.

waterlijnen

In de reeks *waterlijnen* worden etiketten met elkaar verbonden tot lange snoeren: witte, fragiele lijnen, samengesteld uit identieke lichamen. De lijnen worden in patronen op het water gelegd. Drijvend op het oppervlak tonen ze een tekening die steeds onderhevig is aan de beweging van het water, de impact van de ondergrond. Ze reflecteren over verbondenheid en het delen van een identiteit. Tegelijk blijven de labels afzonderlijke entiteiten – individuen – en verwijzen ze naar de diversiteit van onze samenleving, naar de verscheidenheid van ideeën en motieven. Ze tonen hoe we – samen en toch apart – in staat zijn om tot een collectief gedragen beeld te komen, een gemeenschappelijke prestatie. Maar ze tonen evengoed hoe we steeds worden beïnvloed door de structuren waarbinnen we bestaan, de ondergrond die onze bewegingen beïnvloedt en hoe belangrijk het is ons daarbij aan de ander te verbinden.

In oktober 2017 werd de ronde fontein in het Gentse Zuidpark – een typische representant van de macht van de stad: groots, imposant en bestemd voor de eeuwigheid – het decor van deze fragiele, tijdelijke installatie. Het contrast tussen de context en de tekening onderstreept de kwetsbaarheid van ons bestaan en de onzekerheid van onze verbanden, nog versterkt door de oncontroleerbare beweging van het water.

floating identities

Voor *floating identities* gebruikt sabine oosterlynck niet enkel de etiketten, maar ook de vellen waaruit ze zijn gestanst. Ze stikt de vellen aan elkaar tot lange witte stroken die ze opstelt als een zebrapad: repetitieve lijnen die helpen een afstand te overbruggen.

Door het zebrapad op het water te installeren, drijvend op het oppervlak, wordt zijn gevoel van veiligheid echter ondergraven en verwijst het ook naar de kwetsbaarheid van het parcours dat we tijdens onze levens afleggen. Bovendien bereikt het zebrapad de overkant niet: halverwege houdt het op. Want onze dagelijkse verplaatsingen – zowel de fysieke als die in onze gedachten – kennen geen vooraf bepaalde bestemming. Net als de identiteiten zijn de richtingen talloos, ook al willen we dat vaak anders geloven.

In de vellen zijn de gestanste etiketten soms volledig doorgedrukt, soms blijven ze koppig in de structuur vastzitten. Andere keren worden ze pas in – en door – het water uit de vellen losgemaakt. Het is een verwijzing naar hoe we, gewild of ongewild, worden bepaald door een vaste structuur en hoe we daar elk op onze manier mee omgaan.

12x26 (in progress)

Met 12x26 brengt sabine oosterlynck een ode aan de vormen van het etiket: de schoonheid van zijn verhoudingen, de esthetiek van het object. Een kwaliteit die, door de pragmatische ruimte waarbinnen het etiket doorgaans gevangen zit, vaak over het hoofd wordt gezien. Door de etiketten te reproduceren in nieuwe, onverwachte materialen – de huid van haar vriend, traditioneel kantwerk, tijdens een strandwandeling gevonden algen, ... – maakt sabine oosterlynck hen tot unieke artefacten, tot ornamenten: persoonlijk, intiem, dierbaar.

Met een bewust maniërisme – een tijdrovende handmatigheid – gaat de handeling van het vervaardigen in tegen het gebruikelijke industriële karakter, getekend door massaproductie. Zo bevraagt sabine oosterlynck enerzijds de snelheid waarmee we produceren en consumeren – waarnaar het etiket sowieso verwijst, binnen zijn totstandkoming en binnen zijn toepassing; ze maakt het ambachtelijke procedé tot betekenisdrager, tot een kritiek. Anderzijds toont ze met dit werk hoe de meerwaarde van bepaalde eigenschappen zich kunnen verbergen achter de evidentie en de vertrouwdheid.

Tekst: **jonas lescrauwaet 2017**